

Drept de autor și drepturi conexe. Întrebări frecvente

[Ce opere sunt protejate de dreptul de autor?](#)

Beneficiaza de protectie toate operele exprimate intr-o anumita forma obiectiva din domeniul literar, artistic si stiintific, indiferent de faptul daca acestea au fost sau nu aduse la cunostinta publicului.

Protectia dreptului de autor se extinde asupra formei de exprimare si nu se extinde asupra ideilor, teoriilor, descoperirilor stiintifice, procedeeleor, metodelor de functionare sau conceptelor matematice ca atare, precum si asupra inventiilor continute intr-o opera, oricare ar fi modul de preluare, explicare sau exprimare.

Prin dreptul de autor, de asemenea, se protejeaza si o parte componenta sau un alt element al operei (inclusiv titlul operei sau personajele operei), care reprezinta in sine o creatie intelectuala.

Operele, precum si partile componente sau alte elemente ale operelor beneficiaza de protectie, daca sint originale in sensul ca reprezinta prin sine insasi creatii intelectuale ale autorilor. Nu se aplica alte criterii ? cum ar fi caracteristici de ordin cantitativ, calitativ sau estetic ? pentru a determina daca acestea sint pasibile de protectie.

[Este obligatorie inregistrarea operelor la AGEPI pentru protectia dreptului de autor?](#)

Autorul beneficiaza de protectia dreptului de autor asupra operei sale din momentul crearii ei. Dreptul de autor nu depinde de dreptul de proprietate asupra obiectului material in care si-a gasit expresie opera respectiva. Pentru aparitia si exercitarea dreptului de autor nu se cere inregistrarea operei sau orice alt act de notificare ori alte formalitati.

Cu toate acestea, titularul drepturilor exclusive de autor asupra unei opere publicate sau nepublicate poate sa o inregistreze in Registrul de stat al obiectelor protejate de dreptul de autor si drepturile conexe in decursul duratei termenelor de protectie.

Persoanei care si-a inregistrat opera i se elibereaza un certificat de modelul stabilit, care nu poate servi drept prezumtie a paternitatii. In caz de litigiu, instanta judecatoreasca poate recunoaste inregistrarea drept prezumtie a paternitatii, daca nu se va dovedi altfel.

[Cui ii apartine dreptul de autor daca opera este creata in comun de mai multe persoane?](#)

Dreptul de autor asupra unei opere create prin munca comuna a doua sau a mai multor persoane, apartine coautorilor in comun, indiferent de faptul daca aceasta opera constituie un tot indivizibil sau este formata din parti.

Fiecare dintre coautori isi mentine dreptul de autor asupra partii create de el si este in drept sa dispuna de ea cum crede de cuviinta, cu conditia ca aceasta parte are caracter de sine statator. Se considera ca o parte componenta a operei este de sine statatoare, in cazul in care ea poate fi valorificata independent de alte parti ale acestei opere.

Relatiile dintre coautori se stabilesc, de regula, in baza unui contract. In lipsa unui asemenea contract, dreptul de autor asupra operei este exercitat in comun de toti autorii, iar remuneratia se imparte intre ei proportional contributiei fiecaruia, daca aceasta poate fi determinata. In cazul in care contributia fiecaruia dintre coautori nu poate fi determinata, remuneratia se imparte in cote egale.

Daca opera colectiva nu poate fi divizata in parti de sine statatoare, coautorii pot exercita dreptul de autor numai de comun acord.

[Cine este in drept sa valorifice opera creata in cadrul indeplinirii atributiilor de serviciu?](#)

Drepturile morale asupra unei opere create ca urmare a indeplinirii unei misiuni incredintate de angajator sau ca urmare a indeplinirii atributiilor de serviciu (opera de serviciu) apartin autorului acestei opere, care nu are dreptul sa interzica angajatorului sau sa o publice sau sa o faca in alt mod accesibila publicului.

In lipsa unor prevederi legale sau clauze contractuale contrare, in masura in care valorificarea operei este conditionata de misiunea incredintata autorului de a crea aceasta opera, dreptul patrimonial de valorificare a operei de serviciu apartine angajatorului.

[In ce conditii se protejeaza traducerea unei opere publicate anterior?](#)

Traducatorii, ca si alti autori ai operelor derivate beneficiaza de dreptul de autor asupra traducerilor sau a adaptarilor, aranjamentelor si altor transformari ale operei efectuate de ei numai cu consimtamintul autorului operei originale.

Dreptul de autor al traducatorului sau al altui autor al unei opere derivate nu poate prejudicia drepturile autorului, a carui opera originala a fost tradusa, adaptata, aranjata sau transformata in alt mod. De asemenea, traducerea unei opere originale nu constituie un impediment pentru alta persoana de a efectua, la fel cu consimtamintul autorului operei originale, traducerea sau transformarea aceleiasi opere.

[Cum pot fi protejate culegerile de opere?](#)

Culegerile ce includ diverse materiale informative (articole si informatii, comunicate si eseuri, diagrame, tabele) sint pasibile de protectia ca atare, in cazul in care selectarea si sistematizarea materialelor constituie rezultatul unei activitati intelectuale. Protectia nu se extinde asupra datelor numerice si nici asupra continutului materialelor informative incluse in culegere.

Este important de stiut ca o opera protejata de dreptul de autor poate fi inclusa intr-o opera integranta numai cu consimtamintul autorului sau al altui titular al dreptului de autor asupra operei protejate, iar dreptul de autor al alcatuitorului nu va prejudicia drepturile de autor asupra operele incluse in opera integranta, care au dreptul sa-si valorifice operele lor independent de opera integranta, daca contractul de autor nu prevede altfel.

De asemenea, dreptul de autor al alcatuitorului nu constituie un impediment pentru alte persoane de a compila si aranja aceleasi materiale pentru a crea noi opere integrante, cu conditia ca au obtinut consimtamintul autorilor sau al altor titulari de drepturi asupra operelor protejate pe care urmeaza sa le includa in opera integranta.

[In ce consta dreptul de acces si de suita asupra operelor de arta?](#)

Dreptul de acces consta in dreptul autorului unei opere de arta plastica, de a cere proprietarului operei sa-i permita sa reproduca opera sa. Totodata, proprietarului nu i se poate cere sa cedeze opera autorului acesteia.

Dreptul de suita consta in dreptul de remuneratie al autorului unei opere de arta in cazul fiecarei revinzari a originalului opere de arta, ulterioara primei cesionari de catre autor a dreptului de proprietate. Quantumul remuneratiei pe care trebuie s-o achite vinzatorul este de 5% din pretul de revinzare, daca acest pret constituie cel puțin 20 de salarii minime.

Dreptul de suita este inalienabil toata viata autorului si trece exclusiv la succesorii legali sau testamentari ai autorului pentru durata de protectie a dreptului de autor si se aplica in toate cazurile de revinzare a unei opere de arta originale care ii implica in calitate de vinzatori, cumparatori sau intermediari, pe comerciantii de opere de arta, cum sint organizatorii de licitatii, saloane, galerii de arta, magazine.

Prin opere de arta originale se inteleg operele de arta plastica sau grafica, cum sint imaginile, colajele, picturile, desenele, gravurile, tipariturile, litografiile, sculpturile, tapiseriile, articolele din ceramica, din sticla si fotografiile, daca acestea sint create de insusi artistul sau reprezinta exemplare considerate opere de arta originale. Exemplarele operelor de arta originale, care au fost facute intr-un numar limitat de catre insusi autorul lor sau cu consimtamintul acestuia (de regula, numerotate, semnate sau in alt mod autentificate de catre acesta) sint considerate opere de arta originale.

[Pentru valorificarea operelor de arta plastica sau fotografice este necesar consimtamintul persoanei reprezentate pe portret sau fotografie?](#)

Crearea, reproducerea, modificarea si distribuirea unei opere de arta plastica sau fotografice ce contine un portret se permite numai cu consimtamintul persoanei reprezentate in portret sau pe fotografie sau al succesorilor acesteia.

In lipsa unor prevederi contractuale contrare, consimtamintul persoanei reprezentate in portret sau pe fotografie nu este necesar:

- daca persoana reprezentata in portret este de profesie model si/sau a primit o remuneratie pentru a poza;
- daca persoana reprezentata este general cunoscuta si portretul a fost executat cu ocazia activitatilor sale publice;
- daca persoana reprezentata constituie numai un detaliu al unei opere ce reprezinta o adunare, un peisaj sau o manifestare publica.

[In ce cazuri se aplica exceptiile si limitarile drepturilor patrimoniale?](#)

Exceptiile si limitarile se aplica numai in cazurile in care nu contravin valorificarii normale a operelor sau a obiectelor drepturilor conexe si daca nu prejudiciaza interesele legitime ale autorilor sau ale titularilor dreptului de autor si a drepturilor conexe. Astfel, fara consimtamintul autorului sau al titularului si fara plata remuneratiei de autor se permite:

- reproducerea temporara a operelor si a obiectelor drepturilor conexe;
- reproducerea operelor si a obiectelor drepturilor conexe in scopuri personale, dar cu plata unei remuneratii echitabile (remuneratie compensatorie);
- reproducerea reprografica de catre biblioteci, arhive si alte institutii, cu indicarea obligatorie a numelui autorului/titularului a carui opera este valorificata si a sursei de imprumut;
- utilizarea programelor pentru calculator sau a bazelor de date achizitionate legal;
- alte exceptii si limitari.

Scopul personal implica ca reproducerea sa fie facuta de o persoana fizica exclusiv pentru uz personal si privat si sa nu urmareasca obtinerea unui avantaj comercial direct sau indirect.

Reproducerea operelor in scopuri personale nu se aplica in urmatoarele cazuri:

- reproducerea unei opere de arhitectura în forma de clădire sau construcție similară;
- reproducerea unei baze de date electronice;
- reproducerea unui program pentru calculator, cu excepția cazurilor prevăzute de lege;
- reproducerea integrală a unei cărți, partituri sau a originalului unei opere de artă plastică;
- reproducerea unei opere audiovizuale în timpul interpretării ei publice;
- reproducerea oricărei opere în baza unui exemplar sau dintr-o sursă, despre care, persoana care reproduce opera, cunoaște sau, în virtutea unor circumstanțe concrete, are motive rezonabile să cunoască, că sunt ilicite.

Alte excepții și limitări tin de utilizarea operelor în scop de informare, didactic sau de cercetare științifică, pentru proceduri administrative sau judiciare, la ceremonii oficiale sau religioase, în folosul persoanelor cu deficiențe vizuale, etc.

Cum poate fi transmis dreptul de autor altor persoane?

Deoarece drepturile morale (personale) ale autorului sunt imprescriptibile și nu pot face obiectul vreunei renunțări sau cesiuni, autorul poate transmite doar drepturile sale patrimoniale. Drepturile patrimoniale pot fi transmise de către autori sau alți titulari ai dreptului de autor prin contracte de autor.

Contractul de autor trebuie să fie încheiat în formă scrisă și să conțină următoarele clauze:

- modul de valorificare a operei (dreptul concret care se transmite prin acest contract);
- termenul de valabilitate; În cazul în care în contractul de autor care prevede acordarea unei licențe nu este indicat termenul sau de valabilitate, contractul de autor se consideră încheiat pe un termen de 3 ani de la data încheierii, dacă se referă la valorificarea unei opere fără modificări, și pe un termen de 5 ani, dacă se referă la valorificarea unei opere adaptate sau altfel modificate ori traduse.
- teritoriul de extindere a acestuia; Dacă în contractul de autor lipsește clauza privind teritoriul pe care se exercită dreptul, dreptul transmis prin acest contract se exercită numai în limitele teritoriului Republicii Moldova.
- cuantumul remunerației, sau baza de calcul a acesteia, pentru fiecare caz de valorificare a operei; Remunerația de autor trebuie să fie indicată în contractul de autor fie în cote procentuale din venitul obținut, ca urmare a valorificării în modul corespunzător a operei, fie sub forma unei taxe forfetare.
- condițiile și termenul de plată ale remunerației;
- precum și alte clauze pe care partile le consideră esențiale.

Ce este pirateria?

Pirateria muzicală este un termen general folosit pentru a descrie o încălcare a drepturilor de autor și conexe protejate prin lege și care constă în reproducerea și exploatarea neautorizată a produselor purtătoare de astfel de drepturi.

Reproducerea și comercializarea înregistrărilor sonore sau audiovizuale, fără acordul titularilor de drepturi, este interzisă de lege sub sancțiunea pedepsei cu închisoarea. Limitele pedepsei sunt stabilite de autorități în funcție de anumite criterii cum ar fi: scopul comercial, consecințele deosebit de grave, actele repetate de piraterie, etc.

Cele mai răspândite forme de piraterie sunt cele cu produse fizice și pirateria digitală.

Pirateria cu produse fizice

Este forma de piraterie clasică și are loc atunci când o persoană realizează produse pirat - copii

neautorizate după produsele protejate - cu scopul de a le distribui. Legea condamnă nu numai actele de reproducere și distribuție neautorizată, dar și deținerea, transportul, promovarea prin anunțuri a marfurilor pirat cu scopul de a fi comercializate.

Pirateria pe mediul digital/online

Comunicațiile online, precum și posibilitatea de a dispune de produse protejate sub forma unei informații digitale, au facilitat exploatarea operelor și produselor protejate de legea dreptului de autor și a drepturilor conexe în mediul digital.

Cel mai frecvent, acest lucru se întâmplă atunci când utilizatori individuali folosesc programe de tip DC++, Torrent, etc. și pun în share fișiere și directoare din hard-discul calculatorului care conțin și opere muzicale protejate. Astfel, acestea devin disponibile publicului larg care le poate lua direct din calculatorul celui care le pune la dispoziție.

Pirateria software este copierea ilegală a programelor originale sau contrafacerea și distribuția neautorizată a programelor de calculator. Pirateria de soft se referă de asemenea și la situația în care o persoană execută mai multe copii decât sunt permise, sau când împrumută o copie a unui program de la altcineva.

[Cine trebuie să achite remunerația compensatorie?](#)

Remunerația compensatorie se achită de către producătorii și importatorii echipamentului și suporturilor materiale destinate efectuării imprimărilor organizației de gestiune colectivă până la punerea acestui echipament sau suporturi în circulație (adică, până la includerea în rețeaua de distribuție, imediat după producerea sau importul acestora).

Partile care negociază cuantumul remunerației sunt organizația de gestiune colectivă, pe de o parte, și acele persoane fizice și juridice care sunt obligate să plătească remunerația compensatorie, pe de altă parte; Cuantumul remunerației convenite va constitui cel puțin de 3% din suma încasată din (re)vânzarea echipamentului și suporturilor.

Remunerația compensatorie se repartizează între autori și alți titulari ai dreptului de autor, respectiv, interpreți și producători ai operelor audiovizuale și ai fonogramelor, în privința acelor opere, respectiv, interpreți și fonograme despre care se poate presupune că au fost reproduse.

[În ce cazuri pot fi valorificate operele sau obiectele drepturilor conexe fără consimțământul autorului sau al titularului de drepturi?](#)

Fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata remunerației de autor, se permite:

- reproducerea temporară a operelor;
- reproducerea operelor în scopuri personale;
- reproducerea reprografică de către biblioteci, arhive și de alte instituții;
- utilizarea programelor pentru calculator și a bazelor de date în conformitate cu destinația acestora, inclusiv pentru a corecta erorile, achizitorul legal.

De asemenea, sunt permise, fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata vreunei remunerații, următoarele acțiuni:

- utilizarea unor citate scurte în cadrul unei alte opere în scopul realizării opiniilor critice sau recenziilor, cu condiția ca acestea să se refere la o operă sau un alt obiect protejat, care a

- fost deja pus, în mod legal, la dispoziția publicului, indicându-se sursa și numele autorului, cu excepția cazurilor când acest lucru este imposibil, și folosirea lor în conformitate cu practica corectă și în măsura impusă de un scop specific;
- utilizarea operelor prin ilustrații în publicații, emisiuni sau imprimări audio sau video în cadrul procesului educativ, cu condiția să se indice sursa și numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru este imposibil și în măsura justificată de atingerea unui scop necomercial;
  - reproducerea și distribuirea în presă, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a articolelor publicate cu privire la subiectele de actualitate economică, politică sau religioasă sau a unor opere radiodifuzate sau televizate sau a altor obiecte protejate cu același caracter ori aduse la cunoștința publică în regim interactiv, în cazurile în care astfel de utilizări nu sunt rezervate în mod expres și dacă se indică sursa, inclusiv numele autorului;
  - utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate pentru relatarea evenimentelor curente, în măsura în care este justificată de scopuri de informare și cu condiția să fie indicată sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru este imposibil;
  - utilizarea discursurilor publice, precum și a extraselor din prelegeri publice, opere sau obiecte protejate similare, în măsura justificată de scopul de informare și cu condiția să fie indicată sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru este imposibil;
  - utilizarea în scopul securității publice sau pentru a asigura derularea și relatarea adecvată a procedurilor parlamentare, administrative sau judiciare;
  - utilizarea propriilor instalații și pentru propriile emisiuni în vederea imprimărilor temporare ale operelor realizate de organizațiile de difuziune. Asemenea imprimări vor fi șterse și distruse după șase luni, cu excepția celor care au valoare documentară excepțională ce vor fi păstrate în arhiva de stat;
  - utilizarea în folosul persoanelor cu deficiențe vizuale, având legătura directă cu acea deficiență și de natură necomercială, în măsura impusă de aceasta;
  - imprimarea emisiunilor difuzate de instituții sociale nonprofit, precum sunt spitalele, cu condiția ca titularii de drepturi să primească o remunerație echitabilă;
  - utilizarea operelor în timpul ceremoniilor religioase sau a ceremoniilor oficiale organizate de o autoritate publică;
  - utilizarea operelor, precum ar fi operele de arhitectură sau sculptură, destinate amplasării permanente în locuri publice;
  - utilizarea operelor în scop de reclamă a expozițiilor publice sau vinzarilor de opere de artă, în măsura necesară pentru promovarea evenimentului, excluzând orice alte scopuri comerciale;
  - utilizarea operelor cu scopul de a caricaturiza sau parodia;
  - utilizarea operelor în legătura cu demonstrarea sau repararea unui echipament;
  - utilizarea unei opere artistice sub forma unui imobil sau a unui desen ori plan al unui imobil, în scopul reconstrucției imobilului respectiv;
  - utilizarea operelor, prin comunicare sau făcându-le accesibile publicului în regim interactiv, în scopul cercetării sau studiului privat de către membri individuali ai publicului, prin intermediul unor terminale speciale din localurile de bibliotecilor, arhivelor și altor instituții similare a operelor și a altor obiecte protejate aflate în colecțiile lor și care nu fac obiectul achiziționării sau condițiilor de licențiere.
  - fixarea operelor intrate în domeniul public în formă electronică în scopuri de arhivare de către biblioteci, fără obținerea unui avantaj economic sau comercial direct indirect.

[Este necesar de a achita remunerație pentru valorificarea operelor intrate în domeniul public și a expresiilor folclorice?](#)

Se achită remunerație pentru următoarele modalități de valorificare a operelor intrate în domeniul public și a expresiilor folclorice:

- interpretarea publică și comunicarea publică prin eter sau prin cablu a unor asemenea opere muzicale și a expresiilor folclorice muzicale;
- revinzarea unor asemenea opere originale de artă intrate în domeniul public și a expresiilor folclorice artistice similare.

Remunerația se achită organizației de gestiune colectivă care reprezintă autorii și alți titulari ai

dreptului de autor asupra operelor muzicale.

Suma colectată pentru valorificarea operelor intrate în domeniul public va fi folosită pentru promovarea creativității și aprecierea realizărilor creative remarcabile, precum și pentru acordarea de ajutoare autorilor care, din motive de boală, vârstă înaintată sau alte motive similare, au nevoie de sprijin financiar, precum și pentru susținerea activităților de cercetare și conservare a folclorului, inclusiv pentru aprecierea realizărilor obținute în urma acestor activități, precum și în domeniul interpretărilor de creații folclorice.

[In ce conditii AGEPI avizeaza o organizatie de gestiune colectiva?](#)

AGEPI avizează o organizație de gestiune colectivă, dacă aceasta îndeplinește următoarele condiții:

- majoritatea din membrii acesteia, sau din titularii de drepturi, care, în alt mod, i-au încredințat în gestiune colectivă drepturile sale, sunt titulari de drepturi, care au cetățenia Republicii Moldova sau care au domiciliul, iar în cazul persoanelor juridice – sediul, pe teritoriul Republicii Moldova, și dacă la aceasta se pot asocia, alți titulari de drepturi care doresc acest lucru, în conformitate cu statutul respectivei organizații;
- a încheiat contracte de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare care reprezintă titularii de drepturi din străinătate, sau, cel puțin, întreprinde toate măsurile necesare pentru încheierea unor asemenea acorduri;
- are capacitatea de a gestiona pe principii colective drepturile patrimoniale corespunzătoare, inclusiv dispune de personal și de mijloace tehnice adecvate;
- dispune de mecanisme adecvate de colectare, distribuire și plată a remunerației de autor sau a remunerației convenite titularilor drepturilor conexe;
- garantează un tratament egal titularilor de drepturi și utilizatorilor, atunci când este vorba de aceleași condiții obiective;
- dacă statutul și alte regulamente ale organizației corespund prevederilor prezentei legi și altor acte normative relevante ale Republicii Moldova, precum și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Decizia de eliberare a avizului unei organizații de gestiune colectivă, cu indicarea drepturilor și a categoriilor titularilor de drepturi în privința cărora se extinde gestiunea colectivă, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

[In ce consta gestiunea colectiva extinsa \(licenta extinsa\)?](#)

Efectele unei licențe eliberate utilizatorilor de către organizația de gestiune colectivă în numele titularilor de drepturi, membri ai acesteia sau care, în alt mod, i-au încredințat în gestiune drepturile, se extind, de asemenea, în privința titularilor de drepturi, care nu au calitatea de membri ai acestei organizații și nici nu i-au încredințat, în vreun alt mod, în gestiune drepturile, cu condiția ca aceștia nu și-au retras drepturile din repertoriul organizației de gestiune colectivă, cu referire la următoarele drepturi:

- dreptul de interpretare publică, comunicare publică prin eter sau prin cablu (cu excepția comunicării publice prin satelit, atunci când aceasta nu este simultană cu tele-, radiodifuziunea terestră efectuată de aceeași organizație de difuziune), precum și dreptul de retransmisie prin eter și dreptul de a face accesibile publicului în regim interactiv a operelor muzicale și a fragmentelor din operele muzical-dramatice;
- dreptul de reproducere a operelor sub formă de fonograme, în cazul în care titularii de drepturi vizati au transmis anterior unui producător de fonograme dreptul la o asemenea reproducere;
- dreptul interpretilor de a face interpretările lor, imprimate pe fonograme, accesibile publicului în regim interactiv;

-
- dreptul producătorilor de fonograme și autorilor la comunicarea pentru informare în regim interactiv a operelor și fonogramelor acestora.

În cazul gestiunii colective extinse, titularii de drepturi, care nu sunt membri ai organizației de gestiune colectivă și nici nu și-au încredințat în alt mod în gestiune drepturile lor, pot notifica, în formă scrisă, organizației de gestiune colectivă, nu mai târziu decât cu trei luni înainte de sfârșitul anului calendaristic, despre faptul că își retrag drepturile din sistemul de gestiune colectivă. Asemenea retragere a drepturilor are efect începând cu 1 ianuarie al anului următor celui în care s-a făcut notificarea.

În cazul gestiunii colective extinse, titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe, care nu sunt membri ai organizației de gestiune colectivă și care nu și-au încredințat, în vreun alt mod, în gestiune drepturile lor și nici nu și-au retras drepturile din repertoriul respectivei organizații, au dreptul la aceeași remunerație care li se cuvine titularilor reprezentati de aceasta pentru anumite modalități de valorificare cu referire la anumite categorii de opere sau de obiecte ale drepturilor conexe, precum și excluderea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe din licențele eliberate beneficiarilor de către aceasta organizație.

[Ce drepturi nu pot fi gestionate în mod individual?](#)

Pot fi exercitate numai prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă, avizate de AGEPI, următoarele drepturi (gestiunea colectivă obligatorie (licența obligatorie)):

- dreptul la remunerație echitabilă (remunerație compensatorie), asupra căreia se va conveni de comun acord între părți, pentru reproducerea reprografică;
- dreptul autorilor și al altor titulari de drepturi de autor și drepturi conexe la remunerație echitabilă (remunerație compensatorie), asupra căreia se va conveni de comun acord între părți, pentru copia privată a operelor lor și/sau a obiectelor de drepturi conexe;
- dreptul la remunerație echitabilă, asupra căreia se va conveni de comun acord între părți, rezervat autorilor și interpretilor după cesionarea dreptului lor exclusiv de închiriere producătorilor de fonograme sau de opere audiovizuale;
- dreptul interpretilor și al producătorilor de fonograme la remunerație echitabilă unică, asupra căreia se va conveni de comun acord între părți, pentru fiecare caz de interpretare și comunicare publică a fonogramelor publicate în scopuri comerciale;
- dreptul autorilor și al altor titulari ai dreptului de autor și al titularilor corespunzători de drepturi conexe la retransmiterea, simultană și fără modificări, prin cablu a operelor, interpretărilor și fonogramelor lor;
- dreptul de suită.

[Care sunt drepturile și obligațiile organizațiilor de gestiune colectivă?](#)

Organizațiile de gestiune colectivă exercită, în numele titularilor de drepturi pe care îi reprezintă, și în limitele împuternicirilor acordate de aceștia, iar în cazurile pentru care se prevede gestiunea colectivă obligatorie, și în numele celor pe care nu-i reprezintă, următoarele atribuții:

- eliberează utilizatorilor licențe pentru valorificarea operelor sau obiectelor drepturilor conexe, drepturile asupra cărora le-au fost încredințate în gestiune de titularii de drepturi sau sunt exercitate în virtutea legii;
- negociază cu utilizatorii cuantumul remunerației pentru valorificarea operelor sau obiectelor drepturilor conexe, precum și alte condiții de licențiere;
- acumulează remunerația stipulată în licențele eliberate în conformitate cu prevederile lit. b) ale prezentului alineat, precum și /sau cea care este datorată în virtutea dreptului la o remunerație echitabilă (drept din gestiunea sa);
- repartizează și achită la timp remunerația colectată și, pe cât posibil, echitabil și proporțional cu valoarea și valorificarea reală a operelor și obiectelor drepturilor conexe corespunzătoare;

- reprezintă titularii de drepturi, inclusiv pe cei străini (în persoana organizațiilor de gestiune colectivă din țara corespunzătoare) în instanțele de judecată și în cadrul altor proceduri legale, precum și în organele și organizațiile de stat, în legătură cu drepturile delegate de aceștia sau de prezenta lege în gestiune și efectuează orice alte acte juridice necesare pentru protecția și asigurarea drepturilor respective, inclusiv în nume propriu;
- asigură exercitarea drepturilor membrilor săi în străinătate prin încheierea contractelor de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale din străinătate;
- întreprinde orice alte acțiuni în limitele împuternicirilor care le-au fost delegate de către titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe.

Organizația de gestiune colectivă are dreptul să ceară utilizatorilor de opere și /sau obiecte ale drepturilor conexe prezentarea programelor operelor valorificate (identificate după titularii de drepturi) și a altor documente și informații, referitoare la orice modalitate de valorificare – ce corespunde unui drept ce cade sub incidența gestiunii colective a respectivei organizații, precum și orice informație necesară pentru calcularea, acumularea și repartizarea remunerației

Organizația de gestiune colectivă are, în interesele titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe, următoarele obligații:

- să utilizeze remunerația acumulată exclusiv pentru repartizarea și plata ei titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe; înțelegându-se, totuși, că organizația are dreptul să rețină din remunerația acumulată cheltuielile efective aferente gestionării drepturilor, precum și sume destinate unor fonduri speciale create de organizație, cu condiția ca crearea acestora a fost autorizată de titularii de drepturi fie direct, fie – în cazul titularilor de drepturi străini – de organizația de gestiune colectivă care-i reprezintă;
- să repartizeze, după deducerea sumelor menționate la alin. (3) lit. a) din prezentul articol, remunerația acumulată și să efectueze plăți regulate, proporțional cu valorificarea reală a operelor și /sau a obiectelor drepturilor conexe;
- să prezinte titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe, concomitent cu plata remunerației, dari de seamă cu privire la valorificarea drepturilor lor.

Organizația de gestiune colectivă are dreptul să redistribuie sumele remunerației colectate de la utilizatori care, în decurs de 3 ani de la data încasării lor la contul său, nu au fost revendicate prin adăugarea lor la sumele care urmează a fi repartizate titularilor de drepturi sau în alt mod stabilit ce ține de interesele titularilor de drepturi și care nu contravine legislației în vigoare.

[Cum se stabilesc tarifele remunerației pentru valorificarea obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe?](#)

Organizația de gestiune colectivă stabilește cuantumul remunerației și, de asemenea, alte condiții de licențiere aplicabile modalităților de valorificare a drepturilor ce i-au fost încredințate în gestiune, în baza negocierilor cu persoanele care au obligația să plătească remunerația sau cu asociațiile care-i reprezintă.

În cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința cuantumului remunerației și altor condiții de licențiere, oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale instituite de AGEPI.

Cuantumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor aprobate de Guvern sau prevăzute de lege.

Cuantumurile remunerației aplicabile (tarifele remunerației de autor) și condițiile de licențiere convenite de părți sau stabilite se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

[Ce acțiuni poate să întreprindă persoana careia i-au fost încălcate drepturile de autor sau conexe?](#)

Orice persoană fizică sau juridică, precum și alți titulari de drepturi, care au pretenții în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau altor drepturi protejate de prezenta lege, are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze alta autoritate pentru aplicarea măsurilor, procedurilor și remediilor prevăzute în prezentul capitol.

Proceduri judiciare în privința încălcării dreptului de autor și drepturilor conexe pot fi inițiate de următoarele persoane:

- titularii de drepturi sau autoritățile abilitate să acționeze în scopul protecției drepturilor acestora;
- toate celelalte persoane care beneficiază de asemenea drepturi, în special licențiatii;
- organizațiile de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe, inclusiv în exercitarea drepturilor care cad sub incidența gestiunii colective extinse și/sau obligatorii;
- organizațiile profesionale de apărare și alți reprezentanți ai titularilor de drepturi și ai licențiatilor.

Aceste persoane se scutesc de achitarea taxei de stat la depunerea cererii la judecarea pricinilor ce decurg din dreptul de autor sau din drepturile conexe. Aceasta urmează să fie încasată, în modul și mărimea stabilite de legislație, de la persoana recunoscută vinovată de violarea drepturilor de autor sau a drepturilor conexe.

În cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor sau conexe, poate fi solicitat instanțelor de judecată sau altor organisme competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

Instanța de judecată poate stabili despăgubirea părții lezate, la aprecierea acesteia, în unul din următoarele moduri:

- restabilirea situației existente până la violarea dreptului și a încetării acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui;
- recuperarea pierderilor, inclusiv a beneficiului ratat, suportate de partea lezată;
- perceperea profitului obținut ilegal de persoana care a violat drepturile;
- achitarea unei compensații de la 500 până la 500000 lei pentru dreptul încălcat.

Titularul de drepturi lezată în drepturile protejate de prezenta lege poate revendica și recuperarea materială a prejudiciului moral.

Persoana culpabilă de violarea drepturilor de autor sau a drepturilor conexe poartă răspundere în conformitate cu legislația civilă, administrativă și penală.

URL sursă: <https://www.agepi.gov.md/ro/content/drept-de-autor-%C8%99i-drepturi-conexe-intreb%C4%83ri-frecvente>